

Sygn. akt IV CNP 190/07

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jan Górowski

w sprawie skargi uczestnika postępowania P.D.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia
Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 11 sierpnia 2005 r., sygn. akt [...],
w sprawie z wniosku A.C.
przy uczestnictwie J.S., E.S., P.D., J.C. oraz Skarbu Państwa - Gminy i Miasta N.
o ustanowienie służebności drogi koniecznej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 grudnia 2007 r.,

**odrzuca skargę i odstępuje od obciążenia uczestnika P.D.
kosztami postępowania skargowego.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 11 sierpnia 2005 r. Sąd Okręgowy w Ł. oddalił apelację uczestnika P.D. od postanowienia Sądu Rejonowego w Ł. ustanawiającego drogę konieczną.

Uczestnik ten wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem tego prawomocnego orzeczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu w zasadzie drugiej instancji, kończącego postępowanie w sprawie wydanego począwszy od dnia 1 września 2004 r. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2005 r., I CNP 1/05, i uchwałę siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2005 r., III CZP 1/05, OSNC 2006, nr 5, poz. 78, której nadano moc zasady prawnej). Oznacza to możliwość wniesienia skargi od prawomocnych wyroków, nakazów zapłaty, postanowień co do istoty sprawy wydanych w postępowaniu nieprocesowym oraz od postanowień, tzw. formalnych kończących postępowanie w sprawie.

Skarga jest nie tylko środkiem nowym, ale - jak podkreślono w literaturze - wyjątkowym w skali europejskiej. Zasadą bowiem jest, że prawomocność, tworzy nowy stan prawny pomiędzy stronami, jak też sanuje wszelkie ewentualne naruszenia prawa, którymi orzeczenie ewentualnie jest dotknięte. Z tego względu wszystkie jej wymagania konstrukcyjne określone w art. 424⁵ § 1 k.p.c. należy interpretować ściśle.

Do nich należy uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie orzeczenia którego dotyczy (pkt 4). Uwzględnienie bowiem skargi i stwierdzenie, że prawomocne orzeczenie jest niezgodne z prawem, ma charakter prejudykatu, gdyż stwarza możliwość dochodzenia od państwa odszkodowania za szkodę wyrządzoną przez jego wydanie. Spełnienie tego wymagania polega na wskazaniu rodzaju i rozmiaru szkody. Wywód ten powinien także zawierać

informację dotyczącą czasu jej powstania i określać związek przyczynowy z wydaniem orzeczenia niezgodnego z prawem. Nie jest spełnieniem tego wymagania odwołanie się - jak uczyniła to skarżący - do szkody niesprecyzowanej, hipotetycznej, czy też mogącej powstać w przyszłości (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006 nr 1, poz. 16) 28/05, z dnia 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 141 i z dnia 27 października 2005 r., V CNP 28/05 niepublikowane).

Kolejnym wymaganiem konstrukcyjnym, którego skarga nie spełnia jest „wykazanie że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie jest możliwe” (art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c.). W judykaturze ukształtowany jest pogląd, że aby je spełnić nie wystarczy wskazać, że od zaskarżonego orzeczenia nie przysługuje skarga kasacyjna i skarga o wznowienie postępowania. Należy w tym zakresie przedstawić wyczerpujący wywód i oprzeć go na przekonującym uzasadnieniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 140). Skarga nie zawiera tego elementu, a dopiero w piśmie procesowym z dnia 1 listopada 2007 r. stanowiącego odpowiedź skarżącego na stanowisko Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, wskazano jedynie, że przedmiotowe postanowienie nie podlegało zaskarżeniu skargą kasacyjną.

Skarga została także wniesiona po terminie (art. 424⁶ § 1 k.p.c.), tj. upływie dwóch lat od dnia uprawomocnienia się zaskarżonego postanowienia, gdyż stało się ono prawomocne z datą jego wydania (por. np. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1993 r., I CRN 19/93, OSNCP 1993, nr 11, poz. 205, z dnia 8 sierpnia 1995, II CRN 83/95, OSNC 1995, nr 11, poz. 167 oraz z dnia 26 września 1995, III CKU 3/96, OSNC 1997, nr 2, poz. 22). Próba wniesienia niedopuszczalnego środka zaskarżenia nie ma bowiem wpływu na datę uprawomocnienia się orzeczenia.

Sporządzenie skargi objęte zostało przymusem adwokacko - radcowskim. W postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez fachowego pełnomocnika także w zakresie czynności procesowych związanych

z tym postępowaniem podejmowanych przed sądem niższej instancji, co wynika wprost z treści art. 87¹ § 1 k.p.c.

Z tych względów skarga podlegała odrzuceniu (art. 424⁸ § 1 k.p.c.). Mając na uwadze szczególny charakter sprawy, odstąpiono od obciążenia uczestnika kosztami postępowania skargowego (art. 102 k.p.c.).